

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฐ
สารบัญภาพภาคผนวก	ฑ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
คำถามวิจัย	10
วัตถุประสงค์การวิจัย	10
ขอบเขตการวิจัย	10
นิยาม ศัพท์เฉพาะ	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	15
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
การพัฒนารูปแบบการสอน	16
จริยธรรม	40
การคิดอย่างมีอย่างมีวิจารณญาณ	72
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	88
งานวิจัยในประเทศ	88
งานวิจัยต่างประเทศ	95

หัวข้อเรื่อง	หน้า
กรอบแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัย	98
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการ	100
กรอบแนวคิดการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริม	
ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียน	
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	101
ขั้นตอนการดำเนิน	102
การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิด	
อย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	103
วิธีการดำเนินการ	111
การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการและแนวทางของการ	
พัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมี	
วิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	111
ระยะที่ 2 ยกร่างรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิด	
อย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	117
ระยะที่ 3 ทดลองหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริม	
ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม	138
ระยะที่ 4 เผยแพร่และทดลองหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน	
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม	142
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	145
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	149
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	149
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล	150
การวิเคราะห์ข้อมูล	150
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ผลการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริม	
ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียน	
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	150

หัวเรื่อง	หน้า
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	222
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	239
วัตถุประสงค์การวิจัย	239
สรุปผลการวิจัย	239
อภิปรายผล	240
ข้อเสนอแนะ	244
บรรณานุกรม	245
ภาคผนวก	260
ภาคผนวก ก คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	261
ภาคผนวก ข ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่าง มีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	304
ภาคผนวก ค เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย	341
ภาคผนวก ง ประสิทธิภาพเครื่องมือวิจัย	384
ภาคผนวก จ การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของANCOVA	388
ภาคผนวก ฉ ภาพกิจกรรม	391
ภาคผนวก ช หนังสือขอความอนุเคราะห์	397
ภาคผนวก ซ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	411
ประวัติผู้วิจัย	413

สารบัญญัตราง

ตารางที่	หน้า
1	วิเคราะห์แนวการคิดของรูปแบบการสอน 21
2	วิเคราะห์ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivist Theory) และทฤษฎีการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ 29
3	วิเคราะห์คุณลักษณะของจริยธรรมสังคมไทยควรปฏิบัติ 41
4	วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวพัฒนาการจริยธรรมที่ส่งผลการเรียนรู้จริยธรรมเพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนการสอน 67
5	วิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 77
6	ขั้นตอนการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 104
7	แสดงแบบแผนที่ใช้ในการทดลอง 145
8	รูปแบบการจัดการเรียนการสอน 7 ขั้นตอน ความเหมาะสมและแนวคิดทฤษฎี .. 156
9	ความเหมาะสมของแนวคิด ทฤษฎีในการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 163
10	ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 168
11	ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 171
12	ผลคะแนนความรู้เชิงจริยธรรมวงจรที่ 1 184
13	ผลคะแนนเจตคติเชิงจริยธรรมวงจรที่ 1 185
14	ผลคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมวงจรที่ 1 185

15 ผลคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมวงจรที่ 1 .	186
16 ผลคะแนนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันวงจรที่ 1	186
17 ผลความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ระดับมัธยม ศึกษาดอนต้น แผนที่ 1-3 ในวงจรที่ 1	188
18 ผลคะแนนความรู้เชิงจริยธรรมวงจรที่ 2	199
19 ผลคะแนนเจตคติเชิงจริยธรรมวงจรที่ 2	200
20 ผลคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมวงจรที่ 2	200
21 ผลคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมวงจรที่ 2 .	201
22 ผลคะแนนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน วงจรที่ 2	201
23 ผลความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นแผนที่ 4-6 ในวงจรที่	202
24 ผลคะแนนความรู้เชิงจริยธรรมวงจรที่ 3	213
25 ผลคะแนนเจตคติในวงจรที่ 3	313
26 ผลคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมในวงจรที่ 3	214
27 ผลคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมในวงจรที่ 3	214
28 ผลคะแนนประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในวงจรที่ 3	215
29 ผลความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแผนที่ 7-10 ในวงจรที่ 3	216
30 วิเคราะห์ประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามเกณฑ์ 80/80	221
31 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมก่อน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	222

32 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นตามเกณฑ์ 80/80	224
33 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมก่อน และหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนขนาด ใหญ่พิเศษ	224
34 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมก่อน และหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนขนาดใหญ่	225
35 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมก่อน และหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนขนาดกลาง	226
36 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมก่อน และหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนขนาดเล็ก	227
37 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมของ นักเรียนที่เรียนใน โรงเรียนขนาดต่างกัน	229
38 ผลความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น	215

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น	9
2 กรอบแนวคิด ทฤษฎีในการวิจัย การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น	99
3 กรอบแนวคิดการสร้างและการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น	101

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่

หน้า

- 1 ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามกลุ่มสูง (S_H^2) และกลุ่มต่ำ (S_L^2) ค่าอำนาจ
จำแนก (t) และค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของ
นักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 385
- 2 ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามกลุ่มสูง (S_H^2) และกลุ่มต่ำ (S_L^2)
ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัด
ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 386
- 3 การทดสอบ Homogeneity of Regression Slope ของการใช้ Pretest
เป็น Covariate 389
- 4 การทดสอบ Homogeneity of Variance ของความสามารถในการคิดอย่างมี
วิจารณญาณเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน
(Levene Test Statistic) 390

สารบัญสภาพภาคผนวก

ภาพภาคผนวกที่	หน้า
1 นักเรียนนำเสนอผลจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคาร์นาวาล์สตูที่เหลื่อใช้มาสร้างสรรค์เป็น สิ่งประดิษฐ์	392
2 เห็นคชยะจากการเพาะของนักเรียน โดยการแก้ปัญหาขยะในโรงเรียนแผนการ จัดการเรียนรู้ที่ 8 การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	392
3 กิจกรรมสำรวจปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	393
4 กิจกรรมจิตสาธารณะนักเรียนทำความสะอาดเจดีย์วัดพิศชอบทุกเช้าและเย็น	393
5 ผู้วิจัยเป็นวิทยากรอบรมครู การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ในวันที่ 28 พฤษภาคม 2556 ในโครงการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	394
6 ครูผู้อบรมการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ในวันที่ 28 พฤษภาคม 2556 ในโครงการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	394
7 นิเทศติดตามครูผู้นำรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถใน การคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น	395
8 นักเรียนนำเสนอผลงานนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในงาน The 3 rd International Conference on Sciences and Sciences : Research and Development for Sustainable Life Quality (ICSSS 2013)”	395
9 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในงาน The 3 rd International Conference on Sciences and Sciences : Research and Development for Sustainable Life Quality (ICSSS 2013)”	396
10 ผลงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นถูกเผยแพร่ทาง สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 รายการสเปซไวด์	396